

Evidencijski broj / Article ID: 17699058
Vrsta novine / Frequency: Tjedna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

3801
UTORAK, 7. STUDENOG 2017. / GODINA LXXIII.

M. DUČAKIJEVIĆ STR. 10

**Dogovori oko
otvaranja
galerija nalikuju
mi na - igrokaz**

RAZGOVOR Mirjana Dučakijević, muzejska savjetnica, nakon odlaska o mirovinu rezimira svoje iskustvo

Aktualni dogovori oko galerija nalikuju mi na

Galerija Miljenka Stančića trebala bi biti istraživački i živi galerijski prostor kojim bi pulsirale i izložbe njegovih bivših studenata, sljedbenika, istraživača i svih onih koji u djelu Miljenka Stančića vide neiscrpnu energiju slikarskog genija kakav je on bio za naš grad

Nikola Leskovar

Mirjana Dučakijević istaknuta je djelatnica u području kulture koja je nedavno otišla u zasluženu mirovinu. Kao muzejska savjetnica radila je u Gradskome muzeju Varaždin. Autorica je nedavno zatvorene izložbe "Homage a Miljenko Stančić", kojom je obilježena 90. godišnjica rođenja i 40. godišnjica smrti slikara.

– Ovom se izložbom na neki način opraštam od posjetitelja – rekla je na otvorenju.

Mirjana Dučakijević još se kao osnovnoškolka iz moslavačkoga kraja preselela u Varaždin, gdje su joj roditelji dobili radno mjesto. Srednju školu završila je u Varaždinu, a studij povijesti umjetnosti i arheologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U Galeriji starih i novih majstora u Varaždinu počela je raditi 1986. godine kao kustos. Intenzivno se bavila slikarstvom i grafikom 17. i 18. stoljeća. Postavila je brojne izložbe s tom tematikom, a nastavila je i suradnju sa srednjim školama i upoznavanje učenika s gradom.

Sve je to bio dobar povod da porazgovaramo s Mirjanom Dučakijević o njezinom radu, ali i prilika da iz prve ruke doznamo kakav je danas status Miljenka Stančića u svijetu umjetnosti.

Nedavno ste otišli u zasluženu mirovinu. Kada pogledate unatrag, u sve te godine bavljenja muzejskom djelatnošću, kako se osjećate?

Sve te godine prošle su vrlo brzo. Čini mi se da sam jučer počela svoju kustosku avanturu. Ovaj posao pun je uzbuđenja. Naravno, na fakultetu nisam mogla sve doznati o poslu i situacijama u kojima ću se u radnom vijeku naći. Danas sam iskreno zadovoljna. Ponašanje zbog toga što sam kroz godine rada potvrdila da je ljubav prema ljudima s

Sretna sam kada sama nešto dobro napravim, nikad nisam padala na hvalu i laskanja

kojima sam dolazila u kontakt i vrlo uspješna suradnja s njima bila uzbudljiva i zanosna. Osobito su me veselili kontakti s umjetnicima, čija sam djela prezentirala javnosti na potpuno svoj osebujan način. Zadovoljstvo umjetnika mojim pristupom prezentaciji njihovih djela i publike koja ih je vidjela bilo je na obostrano zadovoljstvo.

„Internacionala“ s Paljetkom

Koje su Vam najljepše godine rada, možete li s javnošću podijeliti neke drage trenutke, izložbe, događaje...?

Toga je zaista puno! Ogromno je zadovoljstvo pokrenuti restauraciju slika. Puno je bilo tih trenutaka kada su se slike vraćale iz Hrvatskoga restauratorskog zavoda u Zagrebu, kao nove. Neke su prije odlaska na restauraciju izgledale doslovno – nepopravljivo. Nakon što ih ugledate u njihovome novom svjetlu, divite se virtuoznosti restauratorske struke i neizmerno ste sretni. Taj trenutak sreće u struci ne može vam zamijeniti ništa drugo. Sretna sam, da usput kažem, kada sama osjetim da sam nešto dobro napravila. Nikad nisam padala na hvalu i laskanja drugih. Upoznala sam puno velikih hrvatskih umjetnika: V. Pricu, E. Murtića, I. Lovrenčića, V. Svečnjaka, B. Ružića, D. Džamonju, N. Kavurić-Kurtović i mnoge

druge. Divno je bilo nedavno upoznati i velikog književnika Luku Paljetka i s njim i njegovom suprugom družiti se u mom domu. Poslije skromne večere poželio je da moja obitelj zajedno s njime otpjeva, ni manje ni više, nego „Internacionalu“. To je bilo za mene jako dirljivo. Često sam tijekom svojeg rada doživljavala da sam bila jako obuzeta takvim snažnim individualnostima (kakva je većina umjetnika) i poslije otvorenja izložbe, tako da nisam mogla ni zaspati koliko sam bila zadivljena njihovom pojavom. Toliko je tu bilo posebnosti koja stvara umjetnost. Umjetnost je snaga koja obuzima sve velike umjetnike i oni su po svemu potpuno samosvojni i interesantni.

Drugi izniman trenutak u životu kustosa je donacija umjetnina. Za otkupe umjetničkih djela sredine u kojima živimo obično nemaju ni najmanje sluha. Nemoguće je kustosu da iza sebe ostavlja rupe u fundusu jer nije mogao otkupljivati djela recentnih umjetnika pa je često prisiljen snalaziti se na razne načine. No svaki umjetnik koji izlaže u Galeriji s radošću donira poneko djelo, ali naravno ako je zadovoljan s obavljenim poslom kustosa. A to je uvijek bio slučaj.

Čime se bavite sada kada ste u mirovini – „mirujete“ ili imate neke druge angažmane?

Dokle god će mi to zdravlje omogućavati, bavit ću se mojim brojnim „ljubavima“. Ponašanje volim putovati, u kući raditi kućanske poslove, obožavam kuhati za svoju obitelj i prijatelje, čitati...

Na neki način oprostili ste se od kolega i javno-

sti izložbom „Homage a Miljenko Stančić“, u čijem je postavu puno djela iz privatnih kolekcija. Koliko je zahtjevna bila priprema te izložbe, je li bilo teško doći do vlasnika slika, koliko je trajala priprema?

Bila sam počašćena raditi izložbu Miljenka Stančića u Umjetničkom paviljonu i u Varaždinu ove godine. Svaka izložba obuhvaća velik broj radnji i kontakata da bi sve ispalo dobro i na ugled ljudi koji su tako veliki i značajni za našu hrvatsku umjetnost kao primjerice Miljenko Stančić. Djela su posuđena iz institucija i privatnih zbirki. Posebno me veselila suradnja s obitelji Miljenka Stančića. Varaždin, zahvaljujući trojici uglednih Varaždinaca, ima velike i vrijedne zbirke umjetnina (Horvat, Vugrinec, Malogorski, Dabić, Slukić), u kojima se nalazi ne-

koliko iznimnih Stančićevih radova.

Kakav odnos privatni kolekcionari imaju prema slikama Miljenka Stančića – jesu li emotivno vezani za njih ili ih čuvaju iz komercijalnih razloga? Možete li opisati neke kolekcionare

U Hrvatskoj su djela ovog umjetnika u mnogim većim i manjim zbirka. Moram reći da me osobito veseli što je u Varaždinu najrespektabilnija kolekcija Miljenka Stančića ona gospodina Ninoslava Horvata. Bez više od dvadesetak djela iz ove zbirke teško bi bilo napraviti dobru izložbu. Tu je i nekoliko vrlo kapitalnih djela iz kolekcije gospodina Davora Vugrinca. Dva izvrsna rada su iz zbirke gospodina Vladimira Malogorskog.

Potpuno sam sigurna da je vrlo često kolekcioniranje počelo iz potrebe da se neko djelo posjeduje iz možda komercijalnih razloga. Ali tu postoji zamka. Spoznaja da umjetnine posjeduju čarobnu moć dovede do toga da sakupljači vrlo brzo postaju ovisnici o cijenenim djelima. Oni napro-

sto počinju iskreno osjećati tu začudnost umjetničkog djela. Svi spomenuti kolekcionari, kao i mnogi drugi, iskreno vole umjetnine i to je prije svega velika ljubav s kojom su u krajnjem slučaju upisani u povijest svoga grada i zemlje.

Treba pokazati slikare

„Miljenko Stančić već 20-ak godina nije ono što jest.“, izjavio je povjesničar umjetnosti Igor Zidić na „homageu“ uz 90. obljetnicu rođenja slikara. Možete li objasniti što je time želio reći – da je zaboravljen, estradiziran...?

Gospodin Igor Zidić, ugledni povjesničar umjetnosti, dobro zna domete ovoga našeg slikara. Oduševljenje njegovom umjetnošću najbolje je izrazio u monografiji koju je o njemu napisao. Poznao ga je i iznimno cijenio njegovu naglašenu individualnost. Naravno da je u vezi Stančića sjetan i kritičan jer vidi da je ovog sjajnog slikara prije svega zaboravila sredina kojoj je posvetio cijelo svoje slikarstvo – Varaždin.

U posljednjih nekoliko brojeva Varaždinskih

o otvaranja a igrokaz

Umjetnici koji su izlagali toliko bi me zadržali da nisam mogla zaspati

Posebno ako želimo i dalje biti grad kulture, a posebno zbog toga što svakim danom turista u gradu ima sve više.

Kako bi Galerija Miljenka Stančića trebala izgledati konceptijski kad bi bila otvorena, što bi sve obuhvaćala, jeste li razradili ideje, imate li kao uzore galerije slavnih slikara poput Van Gogha...?

Da, o tome sam puno mislila, i još uvijek mislim. Cijeli radni vijek prikupljala sam dokumentaciju o Miljenku Stančiću i prikupila više od 2.000 jedinica (fotografije, tekstovi, filmovi). Upravo ste spomenuli slikara Vincenta van Gogha, u čijem muzeju sam u Amsterdamu imala prilike biti. To bi morao biti jedan istraživački i živi galerijski prostor kojim bi pulsirale i izložbe njegovih bivših studenata, sljedbenika, istraživača i svih onih koji u djelu Miljenka Stančića vide neiscrpnu energiju slikarskog genija kakav je on bio za naš grad.

Miljenko Stančić je – na prosto – Miljenko Stančić!

Spoznaja da umjetnine posjeduju čarobnu moć dovodi do toga da sakupljači vrlo brzo postaju "ovisnici"

vijesti objavili smo razgovore s Vladimirom Malogorskim i Stephanom Lupinom, koji smatraju da bi njihove kolekcije slika, odnosno skulpture trebale imati prednost u dobivanju galerijskog prostora u odnosu na Miljenka Stančića. Kolekcionar Malogorski smatra da bi naiva imala veći turističko-umjetnički potencijal od Stančićeve galerije, a Lupino tvrdi da je kreativno potentniji umjetnik od Stančića i da je to razlog zbog čega je bolji. Što Vi mislite o njihovim stavovima?

O svemu što ste napisali u pitanju - uopće ne razmišljam! Niti me itko o tome išta pita. Već se pisalo svašta o raznim galerijama i prostorima u kojima bi spomenuta djela trebala biti smještena. Ne želim braniti ništa. Lako se može prebrojiti čijih djela ima po svijetu, u institucijama i privatnim zbirkama, sistematizirati

ustanove u kojima se djela čuvaju po njihovom ugledu u svijetu i to je sve. Lupino je sjajan i vrlo afirmiran hrvatski umjetnik fotografije.

Možete li nam dati kratki rezime „borbe“ da Miljenko Stančić dobije galeriju? Otkada to traje, koje su lokacije bile u pitanju, što je najveća prepreka u svemu tome? Trebaju li građani izaći na ulice s transparentima i megafonima da bi se to ostvarilo?

Teško je sada u ovom razgovoru suvislo razgovarati o tome. Ako Grad prizna činjenicu da je 24. studenog 1977. donio vrlo odgovorno odluku da Miljenko Stančić i Ivo Režek zaslužuju da im se Varaždin oduži, onda je to baš tako. Veliki problem u gradu je i ogroman broj djela u fondusu Galerije (7.500). Dakle, i ove vrhunske slike suvremenih slikara 20. i s početka 21. stoljeća, među kojima ima izvrsnih varaždinskih slikara, treba pokazati.